

Minister Zdrowia

ZPN.050.17.2026.KM
Warszawa, 14 maja 2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 16892 w sprawie obchodzenia przepisów dotyczących dostępności napojów słodzonych w szkołach, złożoną przez Pana Posła Bartosza Kownackiego, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

W dniu 16 lutego 2026 r. zostało podpisane znowelizowane rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach¹; rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2027 r. Przewidziany okres *vacatio legis* służy dostosowaniu praktyki funkcjonowania szkół oraz podmiotów prowadzących sklepiki i automaty vendingowe do nowych wymogów, a także umożliwia przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjnych i działań edukacyjnych.

Odpowiadając na pytanie nr 1, uprzejmie wyjaśniam, że Ministerstwo Zdrowia nie przeprowadziło analizy skuteczności rozporządzenia „sklepikowego” z dnia 16 lutego 2026 r. w zakresie faktycznego ograniczenia dostępu dzieci i młodzieży do słodkich napojów w placówkach oświatowych, ponieważ przepisy te nie weszły jeszcze w życie i nie podlegają obecnie stosowaniu. Analiza skuteczności będzie możliwa dopiero po rozpoczęciu obowiązywania regulacji i zebraniu danych dotyczących jej realnego funkcjonowania w szkołach, w szczególności wyników kontroli oraz zmian w ofercie sklepików i automatów. Pojawiające się sygnały o przypadkach obchodzenia lub naruszania obowiązujących już

¹ <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2026/pozycja/197>

regulacji wskazują na potrzebę wzmocnienia nadzoru i działań edukacyjnych, lecz nie stanowią przesłanki do rozluźniania norm prawnych, których celem jest ochrona zdrowia dzieci i młodzieży.

Odnosząc się do pytań nr 2 i 3 dotyczących dostępnego katalogu napojów sprzedawanych w sklepikach i automatach vendingowych, wyjaśniam, że zarówno w obowiązującym stanie prawnym, jak i w nowym rozporządzeniu „sklepikowym” nie jest dopuszczona sprzedaż w sklepikach szkolnych ani w automatach vendingowych słodkich napojów typu cola, napojów owocowych, wód smakowych, mrożonych herbat oraz innych podobnych produktów, nawet jeśli ich producenci deklarują, że zawarte w nich cukry pochodzą wyłącznie z naturalnie występujących w sokach owocowych węglowodanów. Regulacje dotyczące żywienia w placówkach oświatowych nie przewidują możliwości kwalifikowania takich napojów jako dopuszczonych, jeżeli zawierają one cukry dodane lub inne składniki pełniące funkcję słodzącą – niezależnie od deklarowanego celu ich zastosowania. Przypadki stwierdzanych naruszeń tych przepisów w ramach kontroli sanitarnych wskazują na konieczność egzekwowania obowiązujących norm, a nie na potrzebę ich łagodzenia.

Zgodnie z przepisami w sklepikach szkolnych oraz automatach mogą być sprzedawane wyłącznie:

- soki owocowe, warzywne oraz owocowo-warzywne spełniające określone kryteria składu,
- naturalna woda mineralna nisko- lub średniozmineralizowana, woda źródłana oraz woda stołowa,
- napoje przygotowywane na miejscu pod warunkiem, że zawierają nie więcej niż 5 g cukrów dodanych w 250 ml produktu gotowego do spożycia,
- inne napoje bez dodatku cukrów i substancji słodzących.

W konsekwencji napoje typu wody smakowe, napoje owocowe, mrożone herbaty czy podobne produkty nie spełniają kryteriów określonych w przepisach i nie mogą być oferowane dzieciom i młodzieży w placówkach oświatowych. Stwierdzane w praktyce przypadki oferowania takich produktów w szkołach są przejawem naruszania obowiązujących regulacji i wymagają adekwatnej reakcji organów nadzoru, a nie zmiany standardów na mniej restrykcyjne. Ograniczenie norm ochronnych w odpowiedzi na ich łamanie prowadziłoby do pogorszenia poziomu ochrony zdrowia uczniów i byłoby sprzeczne z celem regulacji, jakim jest zmniejszenie spożycia napojów i produktów o wysokiej zawartości cukru przez dzieci i młodzież.

Na koniec pragnę poinformować, że Ministerstwo Zdrowia nieustannie prowadzi działania ukierunkowane na ograniczenie spożycia żywności o niskiej wartości odżywczej wśród

dzieci i młodzieży, łącząc instrumenty regulacyjne z działaniami edukacyjnymi. Obecnie trwają prace nad nowym Narodowym Programem Zdrowia, w ramach którego przewiduje się dalsze wzmacnianie działań edukacyjnych, profilaktycznych i regulacyjnych dotyczących zdrowego żywienia. W dotychczasowych edycjach Narodowego Programu Zdrowia realizowano liczne zadania służące poprawie nawyków żywieniowych dzieci i młodzieży, obejmujące m.in. kampanie informacyjne, działania środowiskowe oraz wsparcie dla szkół w zakresie kształtowania zdrowych wyborów żywieniowych; podkreśla się, że skuteczność takich programów rośnie, gdy obejmują one zarówno dzieci, jak i rodziców.

Szczególną rolę odgrywa tu Narodowe Centrum Edukacji Żywieniowej, które prowadzi działania edukacyjne skierowane do uczniów, rodziców i kadry pedagogicznej, wspierając kształtowanie trwałych, prozdrowotnych nawyków żywieniowych. Należy podkreślić, że skuteczne ograniczenie spożycia cukrów przez dzieci i młodzież wymaga współpracy międzyresortowej, w szczególności z resortem edukacji oraz rolnictwa, oraz ścisłej koordynacji działań organów nadzoru z inicjatywami edukacyjnymi. Środowisko szkolne jest miejscem, w którym – przy ścisłym przestrzeganiu obowiązujących przepisów oraz prowadzeniu działań informacyjnych – można w sposób systemowy i długofalowy upowszechniać zasady prawidłowego żywienia oraz uświadamiać dzieciom i ich opiekunom konsekwencje zdrowotne nadmiernego spożycia cukrów.

W związku z tym Ministerstwo Zdrowia planuje kontynuować i rozwijać działania edukacyjne i środowiskowe, równoległe z doskonaleniem mechanizmów kontroli i egzekwowania przepisów, tak aby ograniczenie spożycia cukrów wśród najmłodszych było skuteczne, trwałe i oparte na współpracy wielu instytucji. Założeniem tych działań jest wzmocnienie przestrzegania przyjętych standardów, a nie ich osłabianie, nawet jeśli w praktyce stwierdzone są przypadki ich naruszania

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/